

ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

Relationship Between Vision and Environmentalmanagement of Private School
Administrators under Pathumthani Primary Educational Service Area Office 2

ปานกมล โพธิ์แพง

Pankamol Phophaeng

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

e-mail: pankamol_pp01@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 (2) ศึกษาการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 460 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 310 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) แบบสอบถามวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา 3) แบบสอบถามวัดการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด คือด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (2) ระดับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด คือด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม (3) วิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา, การบริหารสิ่งแวดล้อม, ประถมศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) To study the vision of private school administrators under Pathumthani Primary Educational Service Area Office2, (2) To study the environmental management of private school administrator under Pathumthani Primary Educational Service Area Office2; and (3) To study the relationship between vision and environmental management of private school administrators under Pathumthani Primary Educational Service Area Office2.

This research was methodology is survey research. The population consisted of 460 teachers of school under Pathumthani Primary Educational Service Area Office2 The sample used in this research was elementary school teachers under the Office of Pathumthani Primary Educational Service Area Office2. The samples of study consisted of 310 teachers who had worked at primary schools under the Pathumthani Primary Educational Service Area Office2. The relationship between vision and environmental management questionnaire of the school administrators, and the instruments used for data collection were questionnaire The statistics used for analysis were percentage, mean, Standard Deviation, and Pearson's correlation analysis.

The research results were revealed as follows: (1) The vision of school administrators under the Pathumthani Primary Educational Service Area Office2 was at a high level. When considered in each aspect was also at high level in every aspect. The highest mean score was the aspect of implementation according to vision. (2) The environmental management of the school administrators under the Pathumthani Primary Educational Service Area Office2 was at a high level. When considered in each aspect was also at a high level in every aspect; and (3) The relationship between vision and the environmental management of school administrators under the Pathumthani Primary Educational Service Area Office2 in overall aspect had positive relation at level of statistical significance .01.

Keywords: School Administrators' Vision, Environmental Management, Primary Education

---

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2556 สำหรับสถานศึกษาทุกสังกัดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ คุณภาพด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา รวมทั้งคุณภาพด้านมาตรการส่งเสริม และหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความสำคัญในการนำมาตราฐานการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพ และมีมาตรฐานเดียวกัน และให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริม สนับสนุนให้ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเข้มแข็งและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556: 17-19)

ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์นั้น ย่อมสามารถดำเนินการให้สถานศึกษามุ่งไปสู่คุณภาพ และได้มาตรฐาน เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารสิ่งแวดล้อม และเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในระดับสูงแล้วก็จะก่อให้เกิดการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานของบุคลากรในโรงเรียนผู้บริหารจึงต้องดำเนินการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอย่างมีวิสัยทัศน์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพชรสุลักษณ์ บำรุงผล (2556: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน: กรณีศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ให้ความสำคัญกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพราะส่งผลกระทบต่อนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนโดยตรง และการที่สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ยังมีส่วนที่ต้องเร่งรัดปรับปรุง และพัฒนาอีกหลายด้าน และการจะบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นที่ผู้บริหารต้องพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอย่างมีวิสัยทัศน์ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อจะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารในการกำหนดนโยบาย บริหารสภาพแวดล้อมในโรงเรียนประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล และเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. เพื่อศึกษาการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 18 โรงเรียน จำนวน 460 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 310 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970: 608) และได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

2.1 วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

- 2.1.1 การสร้างวิสัยทัศน์
- 2.1.2 การสื่อสารวิสัยทัศน์
- 2.1.3 การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

2.2 การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

- 2.2.1 ด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม
- 2.2.2 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม
- 2.2.3 ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

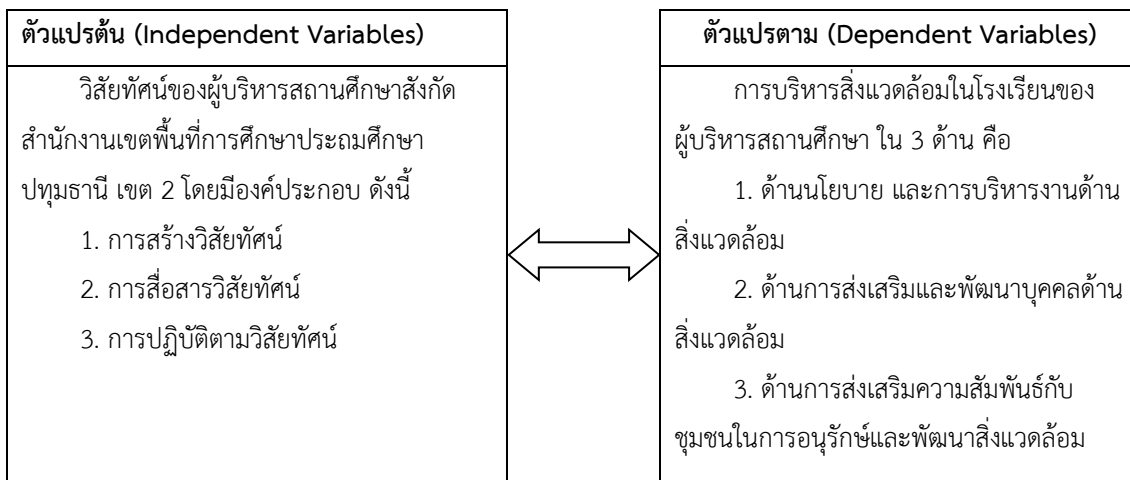
การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของบรอน (Braun, 2010: 26) ที่พบว่า พฤติกรรมของผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 1) การสร้างวิสัยทัศน์ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์สภาพการณ์ ทั้งภายในและภายนอกองค์การ สามารถกำหนดทิศทางและเป้าหมาย เพื่อสร้างอนาคตผ่านวิสัยทัศน์ขององค์การ 2) การสื่อสารวิสัยทัศน์โดยการโน้มน้าวใจให้บุคลากรยึดมั่น และร่วมสานฝันต่อวิสัยทัศน์ขององค์การ สามารถสื่อสารวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน และ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ กระตุ้นการทำงานเป็นทีม ให้บุคลากรได้ใช้ศักยภาพในการทำงานอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งแนวคิดของบรอนได้มีผู้นำมาศึกษาหลายท่าน ได้แก่ มนตรี แยมกลีกร (2556: 22) และ บุรชัย ศิริมหาสาร (2558: 26) ที่เสนอแนะเพิ่มเติมว่าองค์ประกอบของวิสัยทัศน์ มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การคิด หรือสร้างภาพที่ควรจะเป็นในอนาคต 2) การสื่อสารภาพที่คิด ขยายหรือขยายความคิด ความเชื่อ แนวคิดของตน ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ เข้าใจ เพื่อให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมขององค์การซึ่งเป็นที่ยอมรับของทุกคน 3) การปฏิบัติตามพันธกิจที่กำหนดไว้เพื่อทำให้วิสัยทัศน์เกิดขึ้นจริงในอนาคต

การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ มาตรฐานที่ 11 มีเนื้อหาว่า สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556) ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2558ค: 74) ที่ได้กำหนดมาตรฐานการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้ 1) ด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม 2) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม และ 3) ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกกรอบแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะมีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

วิสัยทัศน์เป็นคุณสมบัติประการหนึ่งของผู้บริหารที่จะช่วยส่งเสริมการดำเนินงานการบริหารสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารสิ่งแวดล้อม และเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในระดับสูงแล้วก็จะก่อให้เกิดการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานของบุคลากรในโรงเรียนผู้บริหารจึงต้องดำเนินการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอย่างมีวิสัยทัศน์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพชรสุลักษณ์ บำรุงผล (2556: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน: กรณีศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ รัตน์จำเรียง เพชรแก้ว (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับบรรยากาศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาสังกัดสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีวิสัยทัศน์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนบรรยากาศของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีลักษณะบรรยากาศแบบเปิดปานกลางเปิดน้อย และความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับบรรยากาศเปิดของโรงเรียนและถ้าพิจารณาจำแนกรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับบรรยากาศของโรงเรียนด้านพฤติกรรมสนับสนุนของผู้บริหารสถานศึกษากับด้านพฤติกรรมสมาชิกของครูผู้สอนมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูงทางบวก

ส่วนวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านไม่สัมพันธ์กับด้านพฤติกรรมควบคุมของผู้บริหารสถานศึกษาและด้านพฤติกรรมข้อใจของครูผู้สอน

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปกรอบแนวคิดวิจัยครั้งนี้ ดังแสดงไว้ในภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดในการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 สรุปผลได้ ดังนี้

1. ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 68.06 เป็นเพศชาย จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 31.94 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 53.22 เป็นครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 30.65 และเป็นครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 16.13 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 72.58 และระดับปริญญาตรี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 27.42 และจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ เป็นครูที่สอนอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 22.58 รองลงมาเป็นครูที่สอนอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 16.13 และเป็นครูที่สอนอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 ตามลำดับ และกลุ่มสาระที่มีครูสังกัดน้อยที่สุด คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 7.74

2. ระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81, S.D. = 0.51$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 3.93, S.D. = 0.57$) รองลงมาคือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 3.83, S.D. = 0.61$) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 3.77, S.D. = 0.54$) ตามลำดับ

3. ระดับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04, S.D. = 0.68$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ทุกด้านอยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.92) รองลงมาคือด้านนโยบายและการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.57) และด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.54) ตามลำดับ

4. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.75$) และวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์กับด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม ($r = 0.88$) รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม ($r = 0.81$) ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ($r = 0.78$) ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ($r = 0.77$) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ($r = 0.74$) ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ($r = 0.74$) ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ($r = 0.71$) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ($r = 0.69$) และด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ($r = 0.67$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ รองลงมาคือด้านการสร้างวิสัยทัศน์ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีการกำหนดและให้ความสำคัญกับวิสัยทัศน์ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการพัฒนาวิสัยทัศน์อย่างต่อเนื่อง เพราะปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การใช้วิสัยทัศน์ในการบริหาร จึงเป็นเรื่องที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญเพื่อนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วินัย คำประดิษฐ์ (2557: 90) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 1-2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 1-2 มีระดับวิสัยทัศน์อยู่ระดับมาก และผลการวิจัยของ ญัฐกิตติ์ นาคแดง (2556: 91) ที่ศึกษาวิสัยทัศน์ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า ระดับวิสัยทัศน์ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งในโดยรวมและรายด้าน โดยด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การสร้างวิสัยทัศน์ และด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1.1 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในด้านนี้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีต้องมีความรู้ การมีข้อมูลข่าวสาร การเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และจากแหล่งต่างๆ ทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษา รวมทั้งมีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูล ผสมผสานกับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดอนาคตของสถานศึกษา และนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้สำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกฉันท์ โชติ

ฉันท (2560: 129) ที่ศึกษาเปรียบเทียบวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การสร้างวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนนั้น ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรพัฒนาผู้บริหารเพื่อเข้าสู่ตำแหน่ง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการบริหารงาน ในสถานศึกษา ซึ่งปัจจุบันการเข้ารับการอบรมหลักสูตรนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงวิสัยทัศน์ การบริหารสถานศึกษา ให้เป็นรูปธรรม จึงจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงานตามขอบข่ายที่สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษากำหนด

1.2 ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์ พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในด้านนี้อยู่ในระดับมาก โดย ซีฟ; และ โชเฮนไฮท์ (Sheive; & Schoenheit, 1987: 101) ระบุว่า การสื่อสารวิสัยทัศน์ที่ได้ผลนั้น จำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่มีความสามารถในการสื่อสาร และเป็นผู้มีวาทีศิลป์ ในการ โน้มน้าวให้สมาชิกเชื่อและเห็นคล้อยตาม สอดคล้องกับ แบร์; และคนอื่นๆ (Beare; & et al., 2019: 120-121) ที่ศึกษา พบว่า การที่ผู้นำจะสามารถนำองค์การให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดได้นั้น ผู้นำจะต้องสื่อสารวิสัยทัศน์ไปถึงสมาชิกทุกคนใน องค์การ เพื่อให้สมาชิกมีความเข้าใจ และยอมรับวิสัยทัศน์นั้น โดยสามารถทำได้โดยการ กล่าวปราศรัย การพูดคุย การ พบปะสังสรรค์ การบันทึก คำขวัญ ป้ายประกาศ และพิธีการต่างๆ ซึ่งเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของวิสัยทัศน์ สอดคล้อง กับงานวิจัยของ เอกฉันท โขติฉันท (2560: 129) ที่ศึกษาเปรียบเทียบวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตาม ทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า วิสัยทัศน์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการผ่านการอบรม หลักสูตรพัฒนาผู้บริหารเพื่อเข้าสู่ตำแหน่ง

1.3 ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในด้านนี้อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการ ปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ โดยกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดเพื่อให้วิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นประสบ ความสำเร็จตามเป้าหมาย ตลอดจนการประยุกต์วิสัยทัศน์ไปสู่นโยบาย เป้าหมาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลาสัย นิมิบุตร (2560: 270) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิสัยทัศน์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า วิสัยทัศน์ผู้บริหาร ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์อยู่ใน ระดับมาก โดยมีการใช้ความร่วมมือร่วมใจ และการทำงานเป็นทีมเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ

2. จากการศึกษาระดับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อม รองลงมาคือ ด้านนโยบาย และการบริหารงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และ ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำเร็จ วงษ์เจริญ (2559: 67) ที่ศึกษาการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า มีการบริหารสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระทรวงศึกษาธิการ (2557: 1) มี นโยบายให้บรรจุเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมลงในหลักสูตรเพื่อให้สถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ โดยตรงในการจัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกความรู้ไว้ในหลักสูตรทุกระดับการศึกษา ตลอดจนการให้ความรู้แก่ ประชาชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองอินทร์ บุญทูล (2556: 49) ที่ศึกษาสภาพการจัดสิ่งแวดล้อมโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 3 พบว่า การจัด สภาพแวดล้อมโรงเรียนประถมศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยให้เหตุผลว่า เพราะครูผู้สอน และผู้บริหาร

สถานศึกษา ต่างมีความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อม เพราะเป็นการเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในโรงเรียน ที่จะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

2.1 ด้านนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า การบริหารสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในด้านนี้อยู่ระดับมาก แสดงว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบาย และการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การที่โรงเรียนมีนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการประจำปีด้านสิ่งแวดล้อม โครงสร้างการบริหารงาน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยมีการบรรจุหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานและนำผลการประเมินไปพัฒนางาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำเร็จ วงษ์เจริญ (2559: 67) ที่ศึกษาการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ ทองอินทร์ บุญฑุล (2556: 54) ที่ศึกษาสภาพการจัดสิ่งแวดล้อมโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า การบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยโรงเรียนได้มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรเสนอแนวคิดในการพัฒนาสภาพการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน การส่งเสริมให้บุคลากรร่วมกันทำงานเป็นทีม การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด

2.2 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า การบริหารสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในด้านนี้อยู่ระดับมาก ซึ่งโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้ดำเนินการตามกระทรวงศึกษาธิการ (2558ค: 74) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อม นั่นคือ มีการพัฒนาบุคลากรในเรื่อง สิ่งแวดล้อม มีการเสริมแรงและกระตุ้นให้บุคลากรมีความตระหนัก และมีขวัญกำลังใจในการทำงาน ด้านการดูแลสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน รวมทั้งบุคลากรมีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง มีการเสริมแรงและกระตุ้นบุคลากรให้มีขวัญกำลังใจในการทำงาน และส่งเสริมให้บุคลากรมีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

2.3 ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม พบว่า การบริหารสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในด้านนี้อยู่ระดับมากโดยโรงเรียนมีการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ชุมชน ในการจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม มีการจัดกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และมีการร่วมมือกันในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม มีการบูรณาการด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมกับการป้องกันโรคติดต่อภายในชุมชน เช่น โรคไข้เลือดออก และยังมีภรรยานักเรียนไปทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชฐยานัน พลศรีเมือง (2560: 54) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเวียงเชียงของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 พบว่า โรงเรียนมีการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อมในลักษณะที่สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และจัดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสิ่งแวดล้อมด้วย และสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2558ค: 74) ที่ได้กำหนดมาตรฐานด้านการบริหารจัดการ โดยให้โรงเรียนส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ชุมชน ในการจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม อีกทั้งให้มีการร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

3. เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาและดำเนินการให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์กำหนด วิสัยทัศน์จะเป็นตัวผลักดันให้องค์กรไปในทิศทางที่พึงประสงค์ และทำให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายได้ ในการดำเนินการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน จะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ในการที่จะบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพได้นั้น ผู้บริหารในฐานะที่เป็นผู้นำสถานศึกษา มีส่วนสำคัญที่จะพัฒนา และกระตุ้นบุคลากรอื่นๆ ให้มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีสภาพแวดล้อมและการเรียนการสอนที่ดี ซึ่งการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น จำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ ดังที่ แรมเซย์; และ คลาค (Ramsay; & Clark, 2012: 1) ได้เสนอแนะว่า การที่ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ จะส่งผลให้สามารถบริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตน์จำเรียง เพชรแก้ว (2557: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับบรรยากาศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีวิสัยทัศน์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนบรรยากาศของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีลักษณะบรรยากาศแบบเปิดปานกลางเปิดน้อย และความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับบรรยากาศเปิดของโรงเรียนและถ้าพิจารณาจำแนกรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับบรรยากาศของโรงเรียน ด้านพฤติกรรมสนับสนุนของผู้บริหารสถานศึกษากับด้านพฤติกรรมสังคมคึกของครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูงทางบวก ส่วนวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านไม่สัมพันธ์กับด้านพฤติกรรมควบคุมของผู้บริหารสถานศึกษาและด้านพฤติกรรมข้อใจของครูผู้สอน จึงเห็นได้ว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ เช่นเดียวกับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีวิสัยทัศน์ในระดับมาก และวิสัยทัศน์ของผู้บริหารนั้นก็มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อนำมาทำวิจัยในครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษาพบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์ มีคะแนนน้อยที่สุด ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์ เพราะถือเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารต้องมีการถ่ายทอดวิสัยทัศน์จากตนเองให้ทีมงานรับทราบและเข้าใจถึงภาพความสำเร็จที่ผู้บริหารได้วางไว้ และสามารถปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ได้อย่างถูกต้อง เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษา

2. จากผลการศึกษาพบว่า การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก แต่หากพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน มีคะแนนน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมุ่งเน้นให้โรงเรียนและชุมชนมีการร่วมมือในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน

3. จากการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลและสารสนเทศสำหรับครู ผู้บริหาร สถานศึกษาในเทศก์ และผู้เกี่ยวข้อง ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อใช้ รวมถึงใช้ในการวิเคราะห์ วางแผน กำหนดนโยบาย ในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับตัวแปรอื่นๆ เช่น การประกันคุณภาพภายใน เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ช่วยสนับสนุนหรือพัฒนาองค์การให้ก้าวหน้า
2. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนในพื้นที่ที่มีบริบทแตกต่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เช่น พื้นที่ชุมชนเมือง พื้นที่เขตอุตสาหกรรม เป็นต้น
3. ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงให้การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ควรศึกษาถึงองค์ประกอบของวิสัยทัศน์ที่สามารถพยากรณ์ถึงการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อทราบถึงผลของการพยากรณ์ต่อการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อให้การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จต่อไป

บรรณานุกรม

- กมลสรศักดิ์ บุญกว้าง. (2560). *การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, กรุงเทพฯ.
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2556). *การเรียนรู้กับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมนุษย์*. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2560). *โครงการโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. ค้นจาก <http://www.deqp.go.th/website/25/index.php/>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2557*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- จิรายุ คุณสืบพงษ์พันธ์. (2556). *ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนพงศ์ศิริวิทยา จังหวัดชลบุรี*. (ปริญญาโท กศ.ม. การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- เฉลียว กล้าหาญ. (2560). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี*. (วิทยานิพนธ์ ค.ม. การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, กาญจนบุรี.
- ชลาลัย นิมิบุตร. (2560). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ ศษ.ด.). การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- ณัฐธยาน์ พลศรีเมือง. (2560). *การบริหารงานสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษา ตำบลเวียงเชียงของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4*. (การศึกษาอิสระ ค.ม.). การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- ณัฐพงศ์ เกศมาริช. (2556). *ค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจ*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ทบุคส์.
- เทื่อน ทองแก้ว. (2555). *การพัฒนาวิสัยทัศน์ หลักการและแนวปฏิบัติ*. ค้นจาก <http://www.arit.dusit.ac.th/km/?p=37/>
- ธงชัย แสงโพลง. (2556). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสิ่งแวดล้อม ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. (วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ.